

Görsel Matematik Okuryazarl??? Öz Yeterlik Alg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Görsel Matematik Okuryazarl??? Öz Yeterlik Alg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22366>

Özet

Görsel Matematik Okuryazarlı??? Öz Yeterlik Alg? Ölçe?i (GMOYÖYAÖ), ilkö?retim ö?rencileri için geli?tirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin matematiksel bağlamlarda yer alan görsel materyalleri (grafikler, şemalar, şekiller vb.) anlama, yorumlama ve kullanma becerilerine yönelik sahip oldukları **öz yeterlik algıları**nı belirlemektir. Ölçek, Bekdemir ve Duran (2012) tarafından geliştirilmiş olup, tek boyutlu bir yapıya sahiptir.

Genel uygulama sonuçları, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .943$). 38 maddeden oluşan bu araç, 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılarak yapılmaktadır (1=hiçbir zaman - 5=her zaman).

Anahtar Kelimeler

Görsel Matematik Okuryazarlı???, Öz Yeterlik Algısı, Matematik Eğitimi, Ölçek Geliştirme, İlkö?retim Öğrencileri, Güvenirlilik.

Yazarlar

Mehmet Bekdemir, Murat Duran

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ilkö?retim kademesindeki öğrencilerin **görsel matematik okuryazarlı???** alanındaki yeterlilik algıları'nı sistematik ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu yeterlik, öğrencilerin görsel temsilleri matematiksel problemleri çözmek, bilgiyi yapılandırmak ve iletişim kurmak amacıyla ne kadar etkili kullanabildiklerine dair inançları'nı kapsar.

Bu ölçek, eğitim araştırmacılarına ve öğretmenlere, öğrencilerin görsel matematiksel görevler karşısındaki motivasyonları'nı ve performans beklentilerini değerlendirmede standart bir araç sunmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, müfredat geliştirme ve hedef odaklı eğitim stratejileri oluşturma süreçlerine katkı sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı'na dayanan **öz yeterlik algısı** kavramı'nı temel alır. Bu bağlamda, ölçülen yapı, bireyin belirli bir alanda (bu durumda Görsel Matematik Okuryazarlı???) başarıyla olma kapasitesine dair kişisel yargısı'dır.

Öz Yeterlik, öğrencilerin zorlu görsel matematiksel görevlerle karşılaşırken gösterdikleri çaba miktarını, dayanıklılıklarını ve başarısal karşılaştıkları dirençlerini doğrudan etkileyen kritik

bir bilişsel yapıdır. Ölçek, bu inanç düzeyini tek bir bütüncül boyut altında toplamaktadır.

Geçerlik

Kaynak içerikte doğrudan geçerlik analizi sonuçlarına (Kapsam Geçerliği, Ölçüt Geçerliği vb.) detaylıca yer verilmemiştir. Ancak ölçek, geliştirme sürecinde faktör analizi (yapı geçerliği) kullanılarak tek boyutlu bir yapıya sahip olacak şekilde oluşturulmuştur.

Ölçek maddelerinin görsel matematik okuryazarlığı yetkinlik alanları temsil etme düzeylerinin uzman görüşleriyle desteklendiği ve böylece kapsam geçerliğine dikkat edildiği varsayılmaktadır. Detaylı geçerlik bilgileri için kaynak makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

GMOYÖYAÖ, uygulanan genel örneklemede yüksek düzeyde güvenirlik sergilemiştir. Güvenirlik analizleri sonucunda elde edilen veriler şunlardır:

İç Tutarlılık Katsayısı (Cronbach Alfa): Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (α) **.943** olarak hesaplanmıştır. Bu değer, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve ölçeğin yüksek derecede güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Madde-Toplam Korelasyonları: Madde-toplam korelasyonları açısından yapılan değerlendirmeler de ölçeğin güvenirliğini desteklemektedir. Bu korelasyonlar, her bir maddenin genel ölçek puanına ne kadar katkıda bulunduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal özellikleri, faktör analizi çalışmaları sonucunda belirlenmiştir. Bu çalışmalar neticesinde, Görsel Matematik Okuryazarlığı Öz Yeterlik Algı Ölçeği'nin **tek boyutlu** bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir.

Ölçek toplamda **38 madde** içermektedir. Tek boyutlu yapının belirlenmesi, ölçeğin görsel matematik okuryazarlığı öz yeterliğini bütüncül bir psikolojik yapı olarak ölçtüğünü göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Maddeler ve Derecelendirme: 38 madde; 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1=hiçbir zaman, 5=her

zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Popölasyon Grubu: İlkö?retim Ö?rencileri

Ya? Grubu: İlkö?retim seviyesindeki ö?renciler (Genellikle 8-12 ya? aralı???na tekabül eder)

Popölasyon Detaylar?: İlkö?retim 5. s?n?ftan 8. s?n?fa kadar olan ö?rencilerin görsel matematik okuryazarlı??? yeteneklerine dair inançlar?n? ölçmek amacıyla tasarlanmı???tır.

Test Metodolojisi: Uygulama, ö?rencilerin her bir maddeye ne s?kl?kla katıldıkları?n? veya kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini i?aretlemeleri esas?na dayanır. Ölçek puan?, maddelerin toplam? veya ortalamas? al?narak hesaplanır; yüksek puan, yüksek öz yeterlik alg?s?n? ifade eder.

Anahtar Kelimeler

GMOYÖYAÖ, Öz Yeterlik Alg?s?, Matematiksel Görselle?tirme, Güvenilirlik Analizi, Tek Boyutlu Ölçek, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mehmet Bekdemir

Yazar ORCID Tanımlayıcı?: Kaynak içerikte belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: mbekdemir@erzincan.edu.tr

Yazın?ma Adresi: Erzincan Üniversitesi (Sorumlu Yazarın mevcut güncel kurumu dikkate alınmalıdır).

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2012

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmıştır ve genellikle eğitim araştırmalarında referans gösterilerek kullanılabilir. Ticari kullanım veya büyük ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar (Mehmet Bekdemir) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Kaynaklar

Bekdemir, M., & Duran, M. (2012). ?lkö?retim Ö?rencileri ?çin Görsel Matematik Okuryazarlı??? Öz Yeterlik Alg? Ölçe?i. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(1), 89-115.

Makalenin orijinal PDF dosyas? buradadır: gorsel-matematik-okuryazarlig-oz-yeterlik-algi-olcegi-toad.pdf

Görsel Matematik Okuryazarlı??? Öz Yeterlik Alg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçeğin 38 maddesi doğrudan listelenmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen akademik makaleye (Bekdemir & Duran, 2012) başvurulması gerekmektedir.